

LANDGÅNGSPENNINGAR, m. 2. pl. Den betalning, som tillkommer en skeppare, för den tid han, vid hafveri-tillfällen, nödgas uppehålla sig i land.

LANDHAFRE, m. sing. Ett ogräs på åkrar, till växt och utseende likt den allmänna hafren *Avena fatua*. Kallas äfv. *Vildhafre*, *Flyghafre*.

LANDHÖJD, f. 3. Höjdsträckning i det inre af ett land.

LANDHÖJNING, f. 2. Den långsamma, under årtusenden småningom fortgående höjning af jordens yta, relativt till andra delar deraf, hvilken i vissa länder eller på vissa orter blifvit anmärkt.

LANDKARTA, f. 4. Karta öfver ett land (till skiltnad ifrån *Sjökort*).

LANDKNEKTAR, m. 2. pl. Örten *Melampyrum nemorosum*.

LANDKRABBA, f. 1. 1) En art krabba i Vestindien, som lever på land. *Cancer ruricola*. — 2) (skämtvis, i motsats till *Sjöman*) En, som aldrig varit till sjös.

LANDKÄNNING, f. 2. (sjöt.) Hvarje föremål på en kust, hvilket gör den igenkännelig. *Hafva*, *få l.*, vara eller komma i sigte af ett sådant föremål.

LANDLÖS, a. 2. Utan landfäste. *L. is.*

LANDMÄRKE, n. 4. Bekant föremål på land, till rättelse för sjöfarande.

LANDNING, f. 2. Tilläggning vid strand med fartyg eller farkost.

LANDRYGG, m. 2. Bergsrygg eller hög sandås, som genomlöper ett land.

LANDSBOK, f. 3. pl. — *böcker*. Sammandrag af hela ett läns allmänna uppbörd för hvarje uppbördsår.

LANDSBYGD, f. 3. 1) Bebodd landstrakt. *Bo i en vacker l.* — 2) Brukas äfv. ofta i samma mening som *Landet* (se *Land*, 3). *På l-én.*

LANDSFADER, m. 3. pl. — *fäder*. Ett lands fader. Benämning på en regent, emedan han som en fader bör vårda sig om sina undersåter.

LANDSFADERLIG, a. 2. Som tillhör, bör väntas af en landsfader. *L. omvårdnad.* — *Landsfaderligen*, adv.

LANDSFISKAL, --ål, m. 3. Fiskal i ett visst landsdistrikt.

LANDSFLYKT, f. 3. Det straff, då någon landsförvises; äfv. en landsflyktings belägenhet, tillstånd. *Döma till l. Gå i l.*, fly ut sitt land, af fruktan för straff eller förföljelse. *Drifva i l.*, se *Landsförvisa*.

LANDSFLYKTIG, a. 2. Som lever i landsflykt.

LANDSFLYKTING, m. 2. En, som lever i landsflykt.

LANDSFRED, m. sing. Allmän fred och säkerhet på vägar och stigar, som i de gamla lagarna stadgades.

LANDSFÖRRÄDARE, m. 3. En, som gör sig skyldig till landsförräderi.

LANDSFÖRRÄDERI, n. 3. Det brott, då någon sätter sitt eget lands yttre säkerhet i fara, genom att väcka krig emot detsamma eller på något sätt understödja dess fiender.

LANDSFÖRVisA, v. a. 1. o. 2. Straffa genom ådömande af landsflykt.

LANDSFÖRVisNING, f. 2. 1) Besträffning med landsflykt. — 2) En landsflyktings tillstånd, belägenhet. — 3) Tiden, hvarunder någon lefvat i landsflykt eller är dertill dömd.

LANDSHERRE, m. 2. pl. — *herrar*. Den, som utöfvar högsta statsmakten i en sjelfständig stat.

II.

LANDSHERRLIG, a. 2. Som tillkommer en landsherre. *L-a rättigheter*.

LANDSHJELP, f. sing. En allmän skatt, som ständerna åren 1709 och 1720 åtogo sig till afbetalning af rikets skuld.

LANDSHÖFDING, m. 2. Embetsman, som står i spetsen för en länsstyrelse. — *Syn.* Länets höfding, Konungens Befallningshafvande. — *Ss. L-esåte*.

LANDSHÖFDINGEDÖME, n. 4. Se *Län*, 2.

LANDSHÖFDING-EMBETE, n. 4. Länsstyrelse, då, i landshöfdings frånvaro, hans makt och myndighet utöfvas af landssekreteraren och landskamereraren gemensamt.

LANDSHÖFDINGSKA, f. 1. En landshöfdings fru.

LANDSHÖGHET, f. 3. En större tysk stats förhållande till en tillförene riksomedelbar, men numera mediatiserad furste eller grefve.

LANDSKAMERERARE, m. 3. ell. **LANDSKAMRER**, m. 3. Embetsman, som är chef för landskontoret i ett län och landshöfdingens närmaste man i kameralärender. [— *cam*—.]

LANDSKANSLI, --li, n. 3. 1) Kansli, der de offentliga handlingar, som tillhöra en länsstyrelses embetsverksamhet, uppsätts och expedieras. — 2) Samteliga de personer, som der tjänstgöra. [— *cansli*, — *cancellie*, — *cantzli*.]

LANDSKANSLIST, --i'sst, m. 3. Skrifvare på ett landskansli. [— *canslist*, — *cancellist*, — *cantzlist*.]

LANDSKAP, n. 3. o. 5. 1) Ett stycke land, danadt till form af ett helt, eller som på en gång ligger utbredt för ögat. *Ett vackert l.* — 2) Se *Landskapsstycke*. — 3) Större del af en hel stat med egen förvaltning (åtminstone fordom). *L-erna Upland, Södermanland.* — *Syn.* *Provins.* — *Ss. L-sbeskrifning, -smålare, -smålning.*

LANDSKAPSLAG, m. 2. (ford.) Lag, som gällde endast för ett landskap, t. ex. *Uplands-, Södermanlandslagen*, m. fl.

LANDSKAPSMÅL, n. 3. Munart, som är rådande i ett landskap. — *Syn. Provincialdialekt.*

LANDSKAPSORD, n. 3. Ord, som endast är brukligt i ett eller flera landskap. — *Syn. Provincialism.*

LANDSKAPSSPRÅK, n. 3. Se *Landskapsmål*.

LANDSKAPSSTYCKE, n. 4. Måning, som föreställer ett landskap.

LANDSKISTA, f. 4. Det ställe i ett tingshus, der lagmannen förvarade dombok och rättens handlingar.

LANDSKNEKT, m. 2. Se *Lansknekt*.

LANDSKONTOR, n. 3. 1) Räkenskapsverk för ett län. — 2) Dess arbetsrum. — 3) Samteliga dervid tjänstgörande personer. [— *contor*, — *comptoir*.]

LANDSKONTORIST, ---i'sst, m. 3. Skrifvare på ett landskontor.

LANDSKUNNIG, a. 2. Kunnig, känd öfverallt i ett land. *En l. händelse*.

LANDSKYLD, m. 3. 1) Ursprungligt en i matvaror af vissa hemman utgående skatt till konungens underhåll; blef sedan en allmän skatt, som betaltes in natura. Har numera namn af *Jordeboksränta*. — 2) (i Inskränkare mening) Det arrende i korn, malt, smör m. m., som fordom erlades af åbon till egendomsherran.

LANDSKYRKA, f. 4. Kyrka i en landsförsamling.